

B.A. 5th Semester (Honours) Examination, 2019-20

SANSKRIT

Course ID : 50912

Course Code : AHSNS-502C-12

Course Title: Indian Epigraphy, Palaeography and Chronology

Time: 2 Hours

Full Marks: 40

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु पञ्चप्रश्नाः सुरगिरा देवनागरलिप्या लघुतया च समाधेयाः। 2×5=10
- (a) भारतवर्षे प्राप्तः प्राचीनतमः अभिलेखः कां भाषामाश्रित्य रचितः? भारतवर्षे सर्वापेक्षया प्राचीनतमः अभिलेखः कः यस्य पाठोद्धारः कृतः?
- (b) प्राचीनभारते लेखनोपकरणं किमासीत्?
- (c) प्रथमरुद्रदाम्नः पिता पितामहश्च नामत उल्लिख्येताम्?
- (d) मेहेरौलिलौहस्तम्भाभिलेखः कुत्र स्थापितः? असौ स्तम्भः कं देवमुद्दिश्य प्रतिष्ठितः?
- (e) आदौ खरोष्ठी लिपिः कैः नामभिः उल्लिख्यते स्म?
- (f) देवानां प्रियस्य प्रियदर्शिनो राज्ञो प्रथममुख्यशिलानुशासनं यदा लिखितमासीत् तदा प्रत्यहं कति प्राणिनः हन्यन्ते स्म? के च ते?
- (g) हाथीगुम्फाभिलेखेन सह कस्य राज्ञः सम्बन्धः अस्ति?
- (h) ब्राह्मीवर्णमालायां कति स्वरवर्णः? के च ते?
2. अधोनिर्दिष्टेषु किमपि प्रश्नचतुष्टयं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च समुत्तरणीयम्। 5×4=20
- (a) ब्राह्मीलिपीनां परिचयः देयः।
- (b) विक्रमसंवत् इति विषये टीका लेख्या।
- (c) मौर्यब्राह्मीलिप्या अनुलिखनम् कार्यम् –“इयं धंम-लिपि देवानां प्रियेन प्रियदसिना राज्ञालेखापिता।”
- (d) “ते पि च उपासका अनुपोसथं यावु एतमेव सासनं विस्वंसयितंवे।”- मौर्यब्राह्मीलिप्या अनुलिखनम् कार्यम्।
- (e) ‘अस्ति पि तु एकचा समाजा साधु-मता देवानं प्रियस प्रियंदसिनो राज्ञो।’ इति व्याख्यायताम्।
- (f) ‘...पूर्वापराकरावन्त्यनूपनीवृदा नर्तसूराष्ट्रश्वभ्र-मरु-कच्छसिन्धुसौविरकुकुरापरान्तनिषाददीनां समग्राणां...’- इति व्याख्यायताम्।
- (g) ‘स चुंखो भिखु वा भिखुनि वा संघं भाखति से उदातानि दुसानि संनंधापयिया आनावाससि आवासबिये।’- इति व्याख्यायताम्।

3. यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः

10×1=10

- (a) अभिलेखचर्चायां Buhler- महोदयस्य D.C Sircar- महोदयस्य च अवदानविषये निबन्धः लिख्यताम्।
  - (b) जुनागड़शिलालेखस्य ऐतिहासिकगुरुत्वम् आलोच्यताम्।
  - (c) समुद्रगुप्तस्य एरण-स्तम्भलेखस्य गुरुत्वं वैशिष्ट्यं च आलोच्यताम्।
-